

Protokół
z posiedzenia Zespołu problemowego ds. usług publicznych
z dnia 16 listopada 2020 r.

Miejsce posiedzenia: Wideokonferencja

Przewodniczący: Lubomir Jurczak, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. usług publicznych Business Centre Club.

W posiedzeniu wzięli udział członkowie Zespołu, Maciej Kopeć, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej; Anna Schmidt, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej oraz pozostali zaproszeni goście i eksperci.

Przyjęto następujący porządek obrad:

1. Dyskusja nad projektem rozporządzenia w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2021;
2. Dyskusja nad projektem rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki w sprawie egzaminu maturalnego;
3. Sprawy różne.

Ad 1.

Przewodniczący Lubomir Jurczak przedstawił porządek obrad i podziękował organizacji ZRP za przysłanie obszernej opinii, która będzie stanowić załącznik do protokołu. Oddał głos stronie rządowej, jednocześnie prosząc o zaprezentowanie dotychczasowych opinii i uwag, które wpłynęły w procesie konsultacji.

Strony jednogłośnie zaakceptowały porządek obrad.

Maciej Kopeć, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej powiedział, że oprócz pisma ZRP nie wpłynęły inne uwagi lub opinie dotyczące projektu rozporządzenia w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji, natomiast pojawiały się uwagi

dotyczące projektu rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki w sprawie egzaminu maturalnego. Powiedział, że wysokość subwencji oświatowej na 2021 rok wyniesie około 52,42 mld złotych i jest wyższa o 4,3% w stosunku do subwencji z 2020 roku. Mówiąc o podziale kwoty wskazał, że 31,78 mld złotych jest przeznaczona dla gmin, z czego na zadania gminne przeznaczone jest około 8,6 mld zł, zadania powiatowe około 19,4 mld zł, zadania miast na prawach powiatu około 9,9 mld zł oraz na zadania województwa 70 mln zł. Zaznaczył, że standard A wyniesie około 6110 zł i wzrósł o około 192 złote. Wskazał na wzrost wynagrodzeń dla nauczycieli i finansów dla placówek nie samorządowych oraz prowadzonych przez Ministra Rolnictwa i Wsi. Powiedział, że główne zmiany dotyczą finansowania policealnych szkół dla dorosłych oraz kursów kwalifikacyjnych zawodowych, gdzie wprowadza się element jakościowy, przez co preferuje się te szkoły, gdzie większy odsetek absolwentów zaliczy egzamin dojrzałości lub zawodowy. Wskazał, że będzie to skutkowało obniżeniem subwencji za samo uczestnictwo osób na kursie lub w klasie bez osiągnięcia zamierzonego efektu. Powiedział, że pociągnie to za sobą zmiany w wysokości około 78 milionów złotych. Podparł swoje stanowisko niskimi statystykami zdawalności egzaminów maturalnych w minionych latach wśród absolwentów szkół dla dorosłych. Zaznaczył, że przy obliczaniu subwencji będzie brana pod uwagę wielkość i zamożność samorządu. Powiedział, że dotyczy to w dużej mierze kwestii szkół podstawowych, gdzie liczba uczniów nie przekracza 140 osób i wskaźnik zamożności gminy jest niższy bądź równy 90% przeciętnego wskaźnika zamożności. Poinformował o planowaniu objęcia subwencją szkół prywatnych.

Sławomir Broniarz, OPZZ powiedział, że ZNP przygotował obszerną opinię na wcześniej poruszony temat. Wyraził obawy o zabezpieczenie środków na edukację. Poprosił stronę rządową o informacje jak wzrost wynagrodzeń nauczycieli przekłada się na wysokość subwencji oświatowej. Wyraził sprzeciw wobec stanowiska ZRP oraz niezadowolenie z częściowego finansowania szkolnictwa prywatnego z ogólnej subwencji oświatowej. Wyraził nadzieję na pogłębiony dialog ze stroną rządową odnośnie kwestii edukacji. Poruszył kwestię szkół, które nie posiadają nauczycieli. Opinia będzie przesłana.

Przewodniczący Lubomir Jurczak poprosił o przysłanie opinii ZNP i załączenie jej do protokołu.

Krzysztof Baszczyński, ZNP powiedział, że opinia ZNP jest szeroka i zostanie przesłana po 20 listopada br. Podkreślił, że omawiana kwestia jest obecna na arenie od 2014 roku i nie została do tej pory rozwiązana. Powiedział o zwiększaniu wskaźnika dla samorządów, w których nie ma szkół i nauczycieli. Zaznaczył, że gminy, które przekazały prowadzenie szkół różnym

stowarzyszeniom otrzymują większą pulę pieniędzy niż te, które tego nie zrobiły. Zapytał stronę rządową o podstawę takich rozwiązań. Wyraził obawę o systematyczny spadek poziomu finansowania edukacji z budżetu państwa. Powiedział, że subwencja nie pokrywa skutków przychodzących oraz poprosił o wyjaśnienia. Zapytał o kwestię finansowania wynagrodzeń nauczycieli. Poruszył problem zajęć psycho-terapeutycznych, które zmieniły status i wystąpił problem z ich finansowaniem. Poruszył kwestię braku środków dla osób wracających z urlopu macierzyńskiego. Zaznaczył, że projekt subwencji ma zapisy sprzeczne z Ustawą o finansach JST. Zapytał, dlaczego rozporządzenie podziału części oświatowej trwa tylko rok.

Krzysztof Lisowski, ZNP powiedział, że ZNP chciałoby doprowadzić do merytorycznej rozmowy, która pociągnie za sobą skutki w sprawie wskaźnika D1. Powiedział, że chciałby, aby doszło do rozmowy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa na temat tego rozwiązania.

Przewodniczący Lubomir Jurczak zapytał, czy dialog zostanie rozpoczęty za pomocą wideokonferencji czy korespondencji.

Sławomir Broniarz, OPZZ wyraził zadowolenie z perspektywy włączenia tego zagadnienia pod obrady zespołu. Wskazał na wysokim poziom szczegółów poruszanego tematu.

Krzysztof Lisowski, ZNP powiedział, że subwencja musi być powiązana ze szkołami i nauczycielami w JST. Poruszył kwestię nauczycieli stażystów. Wskazał na problem z naliczaniem subwencji i powołał się na art. 28 Ustawy o dochodach JST, który mówi o ustaleniu subwencji. Powiedział, że nie rozwiązano tego problemu od 2014 roku. Podkreślił, że okres czasu, w przeciągu którego ma obowiązywać subwencja jest zbyt krótki, aby sąd mógł rozstrzygnąć konstytucyjności zapisów.

Przewodniczący Lubomir Jurczak określił problemy dotyczący wskaźnika WAI od 2014 roku; kolidowanie zapisów subwencji z art. 28 Ustawy o dochodach JST; spadek udziału wydatków państwa na edukację; ustalania źródeł finansowania skutków przechodzących i dodatku wyrównawczego.

Monika Ćwiklińska, NSZZ „Solidarność” postulowała o podwyższenie wagi P2, podwyższenie wskaźnika P11 i P7 oraz o obniżenie wagi P42 i P44, a także o zaktualizowanie wskaźników P13 i P16. Powiedziała o dodaniu do subwencji dzieci objętych wskaźnikiem P60. Zarzuciła stronie rządowej, że projektowana subwencja nie uwzględnia wysokości realnych kosztów, w tym kwestii najdroższych. Prognozowała pojawienie się niejasności w funduszach państwa. Zaznaczyła niejasność zasad finansowania zadań gminnych z subwencji i budżetu

JST. Postulowała o wprowadzenie standaryzacji działań edukacyjnych. Zwróciła uwagę na problem z parametrem WAI oraz kwestię godzin ponadwymiarowych. Krytycznie odniosła się do przedłożonego projektu określając go jako wadliwy i niejasny. Nakreśliła potrzebę rzetelnej debaty o szkolnictwie i rychłe rozpoczęcie prac. Wyraziła nadzieję na współpracę ze strony rządowej.

Przewodniczący Lubomir Jurczak zapytał Ministra Kopcia czy nie lepiej byłoby, gdyby strona rządowa udzieliła pisemnie odpowiedzi na pytania przez wzgląd na bardzo wysoki poziom szczegółowości.

Maciej Kopeć, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej zadeklarował odpowiedź na pytania drogą pisemną. Powiedział, że skutki przychodzące zostały uwzględnione i nie widzi ich korelacji ze standardem „A”. Zwrócił uwagę, że rozmowa dotyczy wskaźnika „DI”, a nie „D1”. Zwrócił uwagę, że dzieci i nauczyciele ze szkół prowadzonych przez inne samorzady nie są gorsze i gdyby wartość wskaźnika nie wynosiła 1 to nie byłoby możliwości dofinansowywania tych placówek. Zaznaczył, że do kwestii standaryzacji odniesie się na piśmie.

Przewodniczący Lubomir Jurczak powiedział, że standaryzacja jest istotna, ponieważ jest podstawą działań mających na celu wprowadzenie ładu.

Janusz Kowalski, ZRP wyraził krytycyzm w stosunku do planowanej modernizacji uzależniającej wysokość subwencji od zdawalności egzaminów. Wskazał, że obniży to poziom nauczania zawodu w szkołach branżowych. Powiedział, że wielu fachowców posiada niekiedy braki w wykształceniu maturalnym. Nakreślił problem związany z praktyczną nauką zawodu w dobie pandemii.

Przewodniczący Lubomir Jurczak podsumował wypowiedź Pana Kowalskiego jako wniosek o rozdzielenie szkolnictwa zawodowego od pozostałych typów szkół.

Sławomir Wittkowicz, FZZ wyraził poparcie dla stanowisk ZNP i NSZZ „Solidarność”. Wskazał, że samorzady wyrażają krytyczne opinie na temat wprowadzanych zmian. Mówiąc o finansowaniu szkolnictwa wskazał, że został wprowadzony model mieszany, gdzie są brane pod uwagę dodatkowe czynniki oprócz liczby uczniów. Zaznaczył, że przez brak wprowadzonej standaryzacji dostęp do psychologów i specjalistów staje się coraz bardziej teoretyczny. Przyznał rację Panu Kowalskiemu, że szkolnictwo branżowe wymaga prowadzenie osobnej polityki. Powiedział, że pieniądze na szkolnictwo zawodowe zostało

ograniczone z trzech źródeł do jednego – do subwencji. Wskazał, że od 2017 roku występuje problem z dialogu w tej kwestii oraz towarzyszą te same trudności. Poruszył zagadnienie standardów zatrudnieniowych. Nie wyraził zgody na podniesienie wagi P18. Zaznaczył różnicę kosztów, które ponosi szkoła kształcąca dzieci przez połowę tygodnia oraz szkoła ucząca przez pełny tydzień.

Przewodniczący Lubomir Jurczak oddał głos Panu Ministrowi, Maciejowi Kopciowi. Zwrócił uwagę, że dyskusja sprowadza się do tematu standaryzacji.

Maciej Kopeć, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej przewidywał możliwość wprowadzenia pewnych zmian, zwłaszcza w temacie takich gmin jak Hanna. Wskazał, że ówczasie samorzady wyrażały sceptycyzm wobec wprowadzania zmian. Powiedział, że kwestia subwencji i standaryzacji nie jest zależna tylko od Ministra odpowiedzialnego za oświatę. Poinformował o planowanym spotkaniu Zespołu ds. finansów powołanego przez Ministra Finansów z udziałem przedstawicieli samorządów w dniu 20 listopada. Wyraził zrozumienie dla rozbieżności stanowisk, jednocześnie wskazał, że większość zmian dotyczy szkół dla dorosłych. Zaznaczył, że najwięcej uwag jest skierowanych do liceów dla dorosłych, a stronie rządowej zależy na właściwym poziomie edukacji. Zadeklarował pisemne odniesienie się do nadesłanych uwag oraz zaznaczył otwartość na opinie dotyczące finansowania oświaty.

Anna Schmidt, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej wskazała, że gdyby wystąpiły jakieś wątpliwości to może się do nich ustosunkować drogą pisemną.

Przewodniczący Lubomir Jurczak podkreślił, że przedstawiciele samorządów mogą być zapraszani w roli ekspertów na obrady Zespołu. Nakreślił tematy związane ze standaryzacją, przesuwaniem środków w ramach istniejącej puli finansów oraz przyjęciem strategicznych celów dla rozwoju dziedziny. Poprosił partnerów społecznych o przedstawienie wizji dalszych działań zespołu.

Sławomir Broniarz, OPZZ powiedział, że istnieje Zespół ds. statusu zawodowego nauczyciela oraz że wnioskował o zwołanie obrad, ponieważ jest właściwym polem do szczegółowego dialogu. Określił obecne pole dialogu o szkolnictwie jako dualne pole, gdzie nie ma partnerów społecznych albo nie ma przedstawicieli samorządu. Wnioskował o poprawę transparentności przekazywanych informacji oraz o zwiększenie środków przekazywanych na szkolnictwo. Podkreślił potrzebę prowadzenia dialogu, który przyniesie realne skutki.

Przewodniczący Lubomir Jurczak zapowiedział przekazanie wniosku do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa o zwołanie zespołu, w skład którego będą wchodzić także przedstawiciele partnerów społecznych. Powiedział, że standaryzacja nie jest wymierzona przeciwko ministerstwu, natomiast jest punktem wyjścia do dyskusji o finansach.

Maciej Kopeć, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej powiedział, że wpływ na standard „A” ma liczba uczniów oraz że uwagi partnerów społecznych były fundamentalne i trudno mu się do nich ustosunkować tylko i wyłącznie z poziomu rozporządzenia. Zalecił włączenie Ministra Finansów do debaty. Powiedział, że kwestie związane ze standardami będą się pojawiać w zależności od zmian w proporcji finansowania oświaty z środków samorząd i subwencji oświatowej.

Przewodniczący Lubomir Jurczak poprosił partnerów społecznych o przesłanie postulatów dotyczących punktów dotyczących stanowiska na adres BRDS. Podsumował główne wątki - sposoby procedowania z udziałem samorządów JST, standaryzacja, uwzględnienie specyfiki szkolnictwa branżowego. Zalecił dołączenie wszystkich opinii organizacji do stanowiska zespołu.

Ad 2.

Maciej Kopeć, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej powiedział, że przy wprowadzaniu zmian do karty nauczyciela zostały także wprowadzone zmiany do egzaminów maturalnych. Powiedział o jawności zadań maturalnych z języka Polskiego, zmianie formuły egzaminu z informatyki na egzamin jednoczęściowy oraz o zmianie długości czasu na udzielenie odpowiedzi w niektórych częściach egzaminu. Podkreślił istotność opublikowania rozporządzenia w dniu 01 września 2021r.

Krzysztof Baszczyński, ZNP zapytał o osoby z zewnątrz szkoły, nadzorujące egzaminy maturalny. Zapytał o podstawę prawną brania udziału tych osób w komisjach. Wyraził krytycyzm wobec wyżej wymienionej kwestii. Wskazał na zaburzenie relacji pracowniczych.

Maciej Kopeć, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej powiedział, że istota egzaminu maturalnego jest zewnętrzna, chociaż jest on przeprowadzany w szkole. Obecność zewnętrznych nauczycieli motywował dodatkową kontrolą w celu uniknięcia działań zabronionych podczas egzaminu. Wskazał, że ten przepis funkcjonuje od wielu lat. Zaznaczył, że jest to fundamentalny spór, którego nie da się rozwiązać za pomocą opiniowania.

Sławomir Broniarz, OPZZ podkreślił, że zewnętrzny charakter egzaminu nie polega na przeprowadzaniu go poza murami szkoły czy obecności zewnętrznych nadzorujących nauczycieli, tylko na sprawdzaniu go przez zewnętrzną komisję. Wskazał, że ten problem jest poruszany od 2008 roku. Poruszył kwestię braku rozwiązań formalnych np. ubezpieczenie osób oddelegowanych do zewnętrznych szkół.

Przewodniczący Lubomir Jurczak zaznaczył, że można dodać tę kwestię do projektowanego stanowiska Zespołu. Zapytał, w jakim czasie zostanie to opracowane i przesłane do BRDS.

Sławomir Broniarz, OPZZ powiedział, że okres 3-4 dni będzie właściwy.

Maciej Kopec, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej zapytał, czy problem dotyczy kwestii pracowniczych.

Przewodniczący Lubomir Jurczak w związku z wyczerpaniem tematów będących przedmiotem posiedzenia zakończył obrady Zespołu.

Lubomir Jurczak

/-/

Przewodniczący Zespołu

Sporządził

Wiktor Szatkowski

Biuro Rady Dialogu Społecznego